

SAVA

zhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrto leta K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5'60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inerate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — Inerati: štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavni: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Ruska ofenziva.

Brezuspešni napori.

Dunaj, 15. julija.

Jugozapadno Moldave smo razpršili ruska krdela, ki so se upala približati našim pozicijam.

Pri Jablonici, jugovzhodno Žabja smo vjeli na uspešnih četovanjih 200 sovražnikov.

Pri Delatynu zvišana bojna delavnost. Sovražne prednje čete, ki so bile vdrle v mesto, so bile vržene na južni rob nazaj. Od Rusov poskušeni napad jugozapadno Delatyna se je razbil v našem ognju.

Dunaj, 16. julija.

V Bukovini je sovražnik včeraj znova napadel naše pozicije na višini Capul in pri žrebarni Lučina. Bil je v boju moža proti možu odbit. Število pri Jablonici pripeljanih vjetnikov se je zvišalo na 3 častnike in 316 mož.

V prostoru Novi Počajev se je ponesrečil ruski ponočni sunek proti našim predstražam. Jugozapadno Lucka se vršijo zopet silnejši boji. Zapadno Torčina so odbile naše čete po ljuti artijerski pripravi izvršeni ruski napad.

Berolin, 15. julija.

Ruska krdela, ki so poskušala prekorčiti Dvino pri Lenevadenu (severozapadno Fridrihštata) so bila odbita.

Na kolodvore ob progi Smorgon—Molodečno, na katerih se razvija velik promet, smo metali številne bombe.

V okolici Skodrove smo z napadom zopet osvojili dele onih mest prve obrambene črte, ki jih je imel sovražnik še od svojega prvega navala dne 3. julija zjutraj, v posesti ter smo vjeli pri tem 11 častnikov in 1500 mož.

Proti prometu vojaških transportov na kolo-dvoru Kiverč (severovzhodno Lucka) so dosegle naše letalske flotilje z zadetki dobre uspehe.

Hudi boji jugozapadno Lucka.

Dunaj, 17. julija.

V Bukovini so ostali ponovni ruski sunki južno in jugozapadno Moldave, kakor prejšnje dni brezuspešni. Sovražnik je utrpel velike izgube.

V gozdnem ozemlju severno sedla Prislop so se na obeh straneh spopadli izvidni oddelki in štrafunska krdela. Pri Žabju in Tatarovu smo odbili ruske sunke.

Severozapadno Burkanova so preprečile naše predstraže poskus sovražnika pomakniti svoje jarke proti našim pozicijam.

Jugozapadno Lucka so nas napadli Rusi z nadmočnimi silami. Del fronte pri Sklinuklinu se je izognil v prostor vzhodno Gorohova. S protisunkom nemških bataljonov na zapadni flanki zavarovane so bile nato južno Lucka se boreče zavezne čete, ne da bi jih sovražnik motil, vzete za dolenjo Lipo nazaj. Zapadno Torčina smo odbili ruski ponočni napad.

Berolin, 17. julija.

Zapadno in južno od Rige, kakor tudi na fronti ob Dvini, so se začela ruska podjetja, ki jih je uvajal silnejši ogenj. Pri Katarininem dvoru južno od Rige so napadle močnejše sovražne sile. Tu se je razvil živahen boj.

Odbiti napadi.

Dunaj, 18. julija.

V Bukovini in v prostoru severno sedla Prislop je potekel včerajšnji dan brez omembe vrednih dogodkov.

Pri Žabju in Tatarovu so potisnili Rusi naše eksponirane predstraže nazaj. Napadi na našo glavno pozicijo so se ponesrečili z velikimi izgubami za sovražnika.

Tudi severno Radzivilova in jugozapadno Lucka smo odbili dva sovražna sunka.

Berolin, 18. julija.

Rusi so južno in jugovzhodno Rige nadaljevali svoje močne napade, ki so se pred našimi pozicijami krvavo razbili ali pa so bili celo, če so

dospeli do naših jarkov, s protisunkom vrženi nazaj.

Ruski napadi so zapadno in jugozapadno Lucka gladko odbiti.

Rusi pri Delatynu vrženi čez Prut.

Dunaj, 19. julija.

Nobene izpremembe. Jugozapadno Moldave smo zopet odbili nekaj ruskih sunkov. V gorskem in gozdnem ozemlju pri Jablonici in Žabju se je razkrojil boj v številne posamezne borbe. Jugozapadno Delatyna so pognale naše čete ruska krdela, ki so bila prodrla na zapadni breg Pruta, čez reko nazaj; pri tem je bilo vpljenjenih 300 vjetnikov in 2 strojni puški. Dalje proti severu nič posebnega.

Berolin, 19. julija.

Južno in jugovzhodno Rige so razbili naši hrabri polki opetovane z ojačenimi silami izvršene ruske napade z neobičajno visokimi izgubami za sovražnika.

Nemški protisunek ob Lipi.

Dunaj, 20. julija.

V Bukovini in severovzhodno sedla Prislop nobenih posebnih dogodkov. Pri Žabju in Tatarovu je trajalo bojevanje z menjajočo se silo tudi včeraj.

V Voliniji so potisnile nemške čete sovražnika zapadno od Zvinjač v proti severu se razprostirajoče nižine nazaj.

Berolin, 20. julija.

Tudi včeraj ni imel sovražnik s svojimi popoldan zopet pričeti napadi na obeh straneh ceste Ekau-Kekkau, jugovzhodno Rige, nobenega uspeha; zvišal je le še svoje velike izgube. Ruske patrolje in močnejši izvidni oddelki so povsodi zavrženi.

V kolenu Stohoda, severno od Sokula, so izvršile avstro-ogrske čete kratek sunek, vrgle so Ruse iz najsrednje črte ter so se po načrtu vrstile zopet v svoje pozicije.

PODLISTEK.

Vladimir Korolenko.

Brez besede.

Dalje.

„Moliti hočete . . . in jaz vas motim . . . Takoj zapustim sobo . . .?“ Ana je bila v zadregi, zakaj res je premišljevala, ako je tudi prav, ako moli v navzočnosti židinj in ako bo židinja tudi dovolila krščansko molitev v svoji sobi.

„Ne,“ odgovori. „Le . . . mislila sem . . . ali vam pa ne bo neprijetno?“

„Le molite,“ reče Roza enostavno ter pripravljala posteljo. Anuška je opravila večerno molitev in dekleti sta se začeli slačiti. Potem je Roza privila plin in v sobi je postalo tema. Nekoliko kasneje se je videlo okno kot svetlo točko iz tmine. Zunaj pred oknom pa, visoko nad še vedno šumečim mestom, je stala mala, bleda luna na nebu.

„Kaj mislite?“ vpraša Roza poleg ležečo Ano.

„Premišljuje, ako se tudi v našem mestecu vidi to luno.“

„Ne, ne vidi se je,“ odgovori Roza, „pri nas je sedaj dan . . . A katero je vaše rodno mesto?“

„Naše mesto je Dubno.“

„Dubno,“ reče živahno Roza. „Tudi mi smo živeli v Dubnem . . . Pa zakaj ste šli proč od tam?“

„Dva brata sta odšla že prej . . . Živela sem z očetom in mlajšim bratom. In potem so brata . . . odposlali.“

„Kaj pa je storil?“

„On . . . ne smete misliti . . . ni tat ali kaj sličnega, le . . .“

Zastala je, kajti povedati ni hotela, da je pomagal, ko so navalili na židovske hiše, in da se je potem skupno z drugimi boril proti vojaštvu . . . Mislila je, da je bolje, če ne govori o tem in zato je umolknila.

„Seveda,“ reče Roza, „vsakemu se lahko pripeti nesreča. Mi smo živeli tiho in mirno in še mislili nismo, da gremo proč. Potem pa, morda se spominjate, ko so bili židovski pogromi . . . kaj so hoteli ljudje? . . . Vse so nam pokončali in . . . moja mati . . .“

Rozin glas se je tresel.

„Slabotna je bila . . . prestrašila se je . . . in umrla . . .“

Anica si je mislila, da je pač dobro, da ni vsega o bratu povedala . . . Srce se ji je nekam čudno krčilo . . . In še dolgo je ležala molče in vse se ji je zdelo tuje: zamolklo šumeče mesto in ljudje v njem, da leži skupno z židinj v eni postelji, da je molila v židovski sobi in da se ji ne zdi le-ta židinja prav nič slična onim, ki jih je videla onkraj, v svoji domovini . . .

Skoro se je že danilo, ko je objel dekleta trd, mladosten spanec. Istočasno se je prebudil Matvej iz spanja ter zastoj poizkušal dognati, kje da je in kaj da se je z njim godilo. Zunaj, za zidom se je začelo zopet gibati mesto, ki je le kratek čas mirovalo. Od neke bližnje postaje se je začul ropot koles in že je vozil mimo vlak, šumeč kakor veter v gozdu pred deževnim jutrom. Poleg Matveja je počivala na drugi blazini Dymina glava, a le težko je spoznal svojega prijatelja. Dymin obraz je bil rdeč, ker ga je tiščal ovratnik, ki ga je pozabil čez noč odložiti. Prejšnje dolge, kozaške brke so bile nakratko pristrizene in na eni strani, kjer so bile namazane z voščilom, so

mu štrlele kvišku. Sploh je občutil Matvej pri pogledu na skoro tuj obraz nekako žalitev . . . Zdelo se mu je, da se mu je sedaj Dyma odtujil.

XI.

Resnično, že drugo jutro je bilo opaziti, da se Ivan Dyma izpreminja v svojo škodo . . .

Ko se je prebudil ter hitro oblekel novo obleko, je bilo prvo, da je stopil pred zrcalo ter si jel vihati brke navzgor, kar ga je povsem razlikovalo od starega Dyma. Komaj da je voščil Matveju dobro jutro, že je šel k Ircu Paddyju ter se, ponašajoč se pred Matvejem, pričel z njim pogovarjati ua dolgo in na široko. A Matveju se je zdelo, da gledajo ostali Amerikanci smehljaje se na Dymo.

Prav mešana družba so bili gostje mistra Borka. Bili so Nemci, en Italijan, dva ali trije Angleži in več Ircev. Del teh ljudi se je zdel Matveju pošten in soliden. Vstajali so zarana, se umili v kopalni sobi, malo govorili, pili kavo, ki jo je prinašala Roza ali Ana ter so potem odhajali na delo ali so si dela vsaj iskali. Bila pa je tudi skupina ljudi, ki je ves božji dan prelenarila, kadila, žvečila tobak in nagnusno pljuvala ter se trudila, da pri tem poslu zadene vedno peč, marsikaterikrat kar preko glav sosedov. Niso imeli določnih delavnih ur. Včasih so odhajali vsi skupaj ter povabili tudi Dymo, da se jim pridruži . . .

V njih pogovoru je bilo slišati večkrat besedo Tammany-Hall . . . Posli te družbe so se morali ob tem času kaj dobro sponašati. Če so se vračali od svojih izletov, so se vedno glasno smejali. In Dyma se je tudi smejal, kar se je Matveju zdelo ostudno.

(Dalje.)

Jugozapadno Lucka so danes nemške čete zopet potisnile pozicijo v splošno črto Tereskovjec—Jelizarov. Sovražnik ojačuje svoj ogenj ob dolnji Lipi in v okolici Verlena.

Ruske čete na zapadni fronti.

Pariz, 16. julija. Listi poročajo: Ruski vojaki, ki so nedavno prispeli v Francijo, so prejeli v zadnjih bojih na zapadni fronti svoj ognjeni krst.

Srbi na ruski fronti.

„Leipziger Tagblatt“ poroča: V Odeso je prispela te dni že tretja srbska divizija z novimi puškami in artiljerijo, tako da se bori sedaj na ruski fronti 65.000 Srbov.

Japonci na ruski fronti.

Iz Košic poročajo: Te dni so pripeljali z ruske fronte 400 zajetih Japoncev, ki so silno zadovoljni, da so vjeti.

Cilji ruske ofenzive.

Berolin, 18. julija. „Ruski Invalid“ pravi, da zasleduje ruska ofenziva 3 velike strateške cilje: 1. prodiranje na Ogrsko, 2. osvojitve Lvova, 3. osvojitve Bresta Litovskega. List priznava, da ofenziva še ni imela pravih uspehov, zatrjuje pa, da Rusija še ni zastavila vseh svojih sil in da je treba torej še nekaj tednov počakati.

Japonska artiljerija v ruski armadi.

Iz Bukarešte poročajo: K ruski armadi prihajajo neprestano novi oddelki japonske artiljerije pod vodstvom japonskih oficirjev.

Angleška saniteta za Rusijo.

Kopenhagen, 18. julija. V Bergen je prispelo iz Anglije veliko število zdravnikov in strežnic z velikimi množinami sanitetnega materiala, ki potujejo v Rusijo.

Rusko posojilo v Franciji in Angliji.

Iz Petrograda poročajo. Finančnemu ministru Barku se je posrečilo dobiti v Parizu in Londonu 6 milijard rubljev v plačilo inozemskih dobav in drugih izdatkov.

Francosko-angl. ofenziva.

Vsi napadi odbiti.

Berolin, 15. julija.

Angleški napadi severno od Somme, ki so bili sprva krvavo odbiti in ki so se potem nadaljevali, so povzročili težke boje. Med Pozieresom in Longuevalom se je sovražniku s tu nakupičnimi silami navzlic najhujšim izgubam posrečilo vdreti v našo črto in zaenkrat pridobiti na prostoru ter se vgnezditi v gozdiču pri Trones. Sunek je prestrežen. Boj se danes nadaljuje.

Južno Somme nobenega delovanja infanterije.

Z ostale fronte ni poročati o nobenih posebnih dogodkih izvzemši brezuspešna podjetja manjših angleških oddelkov jugovzhodno Armentièresa, v okolici pri Angresu, Neuvilleu in severovzhodno Arrasa.

Berolin, 16. julija.

Na obeh straneh Somme silno delovanje artiljerije. Tekom popoldneva so se 4 močnejši angleški protinapadi v odseku Oivillers—Bazentin—Le Petit pred našimi črtami ravno tako povsem razbili, kakor dopoldan lokalni iz Bazentina izvršeni napadi. Južno od Somme se je razvil zvečer živahen boj pri Biache in južno od tam. Del vasi je zopet v naši posesti. Vjeli smo nad 100 mož sovražnikov. Francoski napadi so bili z velikimi izgubami za sovražnika odbiti pri Barleuxu ter v pokrajini pri Estreesu in zapadno od tam, ti že v zapornem ognju.

Vzhodno od Moze so zastavili Francozi popoldan močne sile proti Froide Terre in pri Fleuryu. Uspeha niso imeli. Pri zvečer ponovljenem napadu so vdrli jugozapadno utrbe Thiaumont v majhne dele naše najsrednje črte, za katere se boj še vrši.

Na ostali fronti smo odbili podjetja sovražnih patrolj severno od Oulchesa-Graonnelle in napade večjih krdel. Severno od Chillya je pripeljala neka nemška patrolja 24 Francozov in eno strojno puško.

Zapadno od Loosa je infanterija sestrelila neko sovražno letalo. Padlo je v naše ovire. Z obrambnim ognjem poškodovani dvokrovnik je prišel pri Nesleu v naše roke.

Topovski boji na celi fronti.

Berolin, 17. julija.

Med morjem in Ancreo so zvišali Angleži na več mestih ogenj do velike ljutosti.

V pokrajini ob Somme je bilo delovanje artiljerije na obeh straneh jako znatno. Prišlo je do sovražnih delnih napadov, pri katerih so vdrli Angleži še bolj v Oivillers in ki so povzročili južno od Biachea živahne boje, ki pa so se v ostalem ponesrečili že v našem zapornem ognju ali pa se

v njem niso mogli popolnoma razviti. Število v bojih za Biache vjetih sovražnikov se je zvišalo na 4 častnike, in 366 mež.

Dne 15. julija pričeti večji francoski napadi vzhodno Moze so se nadaljevali do danes zjutraj. Uspehov sovražnik v tej krvavi borbi ni dosegel, temveč je izgubil na nekaterih mestih na ozemlju.

Na ostali fronti nobenih dogodkov posebnega pomena. Francoski sunek, ki je sledil razstrelitvi severno od Oulchesa je bil odbit. Na višini Combres smo razstreljevali z dobrim uspehom; neka nemška patrolja je pripeljala pri Lanfroicourtu (v Lotaringiji) nekaj vjetnikov.

Dne 15. julija smo izločili iz boja razen onih, o katerih smo včeraj poročali, 2 nadaljni sovražni letali, eno v zračnem boju za sovražno črto južno od Somme, drugo smo sestrelili z zemlje pri Treslincourtu (Oise) v naši fronti.

Artiljerijski boji do morja.

Berolin, 18. julija.

Na severnem delu fronte smo na mnogih točkah odbili sovražne patrolje pred našimi ovirami. Ena naših patrolj je vjela v angleškem jarku vzhodno Vermellesov 1 častnika, 4 podčastnike in 11 mož.

Na obeh straneh Somme so porabili naši nasprotniki dan za artiljerijsko pripravo. Močni napadi, naperjeni zvečer in ponoči proti Pozieresom in poziciji vzhodno od tam, proti Biache—Maisonne—Barleux in proti Soyecourtu, so bili povsod z velikimi izgubami za sovražnika razbiti.

V pokrajini ob Mozi od časa do časa živahni artiljerijski boji in manjši boji z ročnimi granatami.

Longueval zopet osvojen.

Berolin, 19. julija.

V pokrajini ob Somme sta magdeburški pešpolk št. 26. in altenburški polk sinoči v hudem boju zopet iztrgala Angležem vas Longueval in vzhodno pri vasi ležeči gozd Belleville; poleg velikih krvavih izgub je bilo 8 angleških častnikov in 280 mož vjetih in pustili so v naših rokah znatno število strojnih pušk.

Sovražni napadi proti našim pozicijam severno od Oivillersa ter proti južnemu robu Pozieresov so bili že v zapornem ognju preprečeni in niso imeli nikjer niti najmanjšega uspeha.

Južno od Somme so se ponesrečili francoski delni napadi severno od Barleuxa in pri Belloyu. Na drugih mestih se niso mogli razviti niti preko svojih prvih začetkov.

Desno od Moze je nadaljeval sovražnik svoje brezuspešne napore proti našim črtam na Terre Froide. Severno Ban de Septa je bilo podjetje neke nemške patrolje uspešno.

Napad nemških hidroplanov na Reval.

Berolin, 19. julija.

Dne 18. julija zjutraj so nemški hidroplani z bombami napadli v vojnem pristanišču Reval, se nahajajoče sovražne križarke, torpedovke, podmorske čolne in tamošnje vojaške naprave. Sovražne bojne sile so bile nedvomno mnogokrat zadete, tako neki podmorski čoln sam štirikrat. V ladjedelniških napravah so bili pozročeni veliki požari. Navzlic silnemu obstreljevanju s kopnega in navzlic poskušnemu protiučinku s strani sovražnih letal so se vsi naši hidroplani nepoškodovani vrnili k pomorskim bojnim sijam, ki so jih pričakovale pred Finskim zalivom. Akoravno so bile te vsled zelo nejasnega vremena prav zgodaj s kopnega opazovane in tudi po izvidu sovražnih letal ugotovljene, se vendar niso pojavile nobene sovražne pomorske sile.

Novi težki boji.

Berolin, 20. julija.

Med morjem in Ancreo številno živahno topovsko delovanje in mnoga podvzetja patrolj. Z močnimi četami so napadli Angleži naše postojanke severno in zapadno od Fromellesa. Zavrnilo smo jih, kjer pa se jim je posrečilo vdreti, smo jih s protisunkom vrgli nazaj. Vjeli smo nad 300 vojakov, med temi večje število oficirjev.

Na obeh straneh reke Somme se razvijajo novi težki boji. Uvedli so jih včeraj popoldne severno od reke močni angleški napadi proti Longuevalu in gozdiču Delville, v katere je nasprotnik vdrl. Moral se je umakniti našim protinapadom. Na nekaterih delih vasi in gozdiča se še drži. Danes zjutraj so se pričeli angl.-francoski napadi na celi fronti od gozdiča Foureaux do Somme. Prvi močni naval se je razbil. Južno od reke so napadli Francozi popoldne v pokrajini pri Belloy dvakrat brez uspeha in smo jih danes zjutraj v odseku Estrees-Soyecourt že trikrat krvavo zavrnil. Iz naprej štrlečega jarka pri Soyecourtu smo jih vrgli v bajonetnem boju.

„Deutschland“ — trgovska ladja.

Washington, 17. julija. Državni departement je formalno odločil, da je „Deutschland“ trgovska ladja. Svetnik z državnem departementu Polk je izjavil, da s to odločitvijo ni ustvarjen precedenčni slučaj. Prihodnji slučaj se bodo samostojno presojevali.

Italijanska fronta.

Ponesrečeni sovražni napadi.

Dunaj, 15. julija.

Včerajšnji dan je potekel tudi na fronti med Brento in Adizo mnogo mirnejše. V splošnem se je omejilo bojevanje na topovski ogenj. Posamni sovražnikovi sunki proti našim pozicijam severno Pozinske doline in večji napad proti sedlu Borcola so bili odbiti.

Dunaj, 16. julija.

Na naših pozicijah v prostoru sedla Borcola trajno težek artiljerijski ogenj. Sovražni letalci so brezuspešno bombardirali Folgario. V okolišju Tofane so se razbili opetovani italijanski napadi.

Živahni boji.

Dunaj, 17. julija.

Ogenj sovražne artiljerije proti naši poziciji na Borcoli traja. Tudi v sosednem odseku doline Astica je topovski boj prav živahen. Na fronti v Dolomitih so se nahajale naše pozicije severno doline Pellegrino in v pokrajini Marmolate, na koroški fronti pa Jezerniška dolina in odsek pri Rablju pod ljutim ognjem. Krdela Italijanske pehote, ki so prodirala v Jezerniški dolini, so bila odbita.

Flotilja hidroplanov je v noči od 16. na 17. t. m. učinkovito obložila železniške naprave in vojaške objekte v Trevisu z 90 težkimi in lahkiimi bombami. Eno letalo se pogreša.

Topovski boji.

Dunaj, 18. julija.

V ozemlju Ortlerja smo zavrnilo sovražni napad na Thurwieserjoch.

Mesto Riva, naša fronta med sedlom Borcola in dolino Astica ter posamezni odseki v Dolomitih so se nahajali pod živahnim artiljerijskim ognjem.

Na koroški fronti trajajo topovski boji v odseku ob Beli in pri Rablju. Italijanska artiljerija je ponoči obstreljevala Narbojet. V Frattengraben (severozapadno Pontebbe) je bilo slišati zvečer silen bojni šum. Z naše strani se tam ne nahajajo nobene čete v boju.

Na soški fronti je razvijala sovražna artiljerija zlasti proti goriškemu mostišču živahnejše delovanje.

Obstreljevanje Trbiža.

Dunaj, 19. julija.

Na koroški fronti je trajal živahni topovski ogenj v odseku ob Beli in pri Rablju. Ponočni napad alpskih oddelkov v ozemlju Mittagskofla se je po trdovratnem boju ponesrečil ob žilavosti braniteljev, ki so obdržali v rokah 1 sovražno strojno puško. Trbiž se je nahajal zvečer pod topovskim ognjem.

Na soški fronti je delovala italijanska artiljerija zlasti proti Doberdobski visoki planoti.

Slavni čini naše mornarice.

Dunaj, 20. julija.

Ponoči od 14. na 15. t. m. so naše torpedovke v srednji Adriji uničile italijanski podmorski čoln, 12 ur pozneje pa v južni Adriji podmorski čoln z neznano zastavo. Od obeh posadk nismo mogli nikogar rešiti. Na naši strani nobenih izgub.

Dne 19. t. m. zjutraj so preleteli trije sovražni hidroplani ozemlje ob severni obali ter so vrgli nekaj bomb na kraje ter na zasidrane in vozeče parnike, ne da bi napravili najmanjšo škodo. Dvoje letal je bilo prisiljenih se spustiti na tla, eno je popolnoma nepoškodovano pripeljala neka naša torpedovka. Letalci obeh letal, 3 častniki in 1 podčastnik, so vjeti.

DNEVNE VESTI.

Bron mesto zlata. Cesar je dovolil, da se v bodoče izdelujejo vsi zlati redi iz brona.

Skupni ministrski svet v Budimpešti. Dne 18. t. m. popoldne se je vršil v palači ogrskega finančnega ministrstva v Budimpešti skupni ministrski svet, katerega so se udeležili oba min. predsednika ter več ministrov in strokovnih referentov.

Razdor v madžarski neodvisni stranki. Budimpešta, 17. julija. Iz neodvisne stranke izstopivši poslanci so na konferenci včeraj zvečer sklenili ustanovitev nove stranke. Na predlog poslanca Julija Justha je bilo sklenjeno ohraniti dosedanje imenovanje „Neodvisna in 1848letna stranka“, zlasti ker pomeni to imenovanje obenem program demokratično - radikalistično madžarskonarodne države. Končno je bil izvoljen za predsednika grof Mihael Karoly in ker ta sedaj služi pri vojakihi za predsednikovega namestnika grof Teodor Batthyany. Nova stranka ima 25 poslancev za člane.

Program nove madžarske neodvisne stranke. Kor. urad poroča iz Budimpešte 18. t. m.: Nova (Karolyjeva) neodvisna stranka osemindesetnikov objavlja svoj program. Stranka stoji na stališču personalne unije, priznava pa v pragmatični sankaiji določeno obveznost vzajemne obrambe. Nadalje zahteva samostojno ogrsko armado in narodno brambno organizacijo na podlagi honveda in črne vojne, splošno volilno pravico, obnovo

tiskovne, društvene in zborovalne svobode, samostojno carinsko ozemlje, samostojno ogrsko državno banko, obsežno narodno zemljiško reformo, intenzivni razvoj ljudskega šolstva. Glede Hrvatske želi nova stranka okraniti bratsko (nagodbeno) razmerje.

Vpoklic črnovojnikov letnika 1897. Tekom prihodnjih dni izide razglas, s katerim se sklicujejo pri novem pregledovanju za sposobne spoznani črnovojniki letnika 1897. Tisti, ki so bili potrjeni do vštrevši 22. julija, so vpoklicani za dan 1. avgusta, tisti, ki so bili potrjeni po 22. juliju, pa so sklicani za dan 10. avgusta.

Oddaja kovin v vojne namene. Posestniki kovinskih posod, ki jih morajo oddati v vojne namene, se opozarjajo, da natančno prečitajo tozadevni razglas. Dan za oddajo kovinskih predmetov je določen za Kranj v nedeljo 23. t. m. Vsaka stranka naj prinese na določeno zbirališče vso predpisano posodo iz bakra, medu, brona, tombaka, nikla in čina, da ne zapade kazni. Taki kovinasti predmeti so na primer: korci, možnarji s tolkači, zajemalke, svečniki, likalniki, pralni in poljski kotli, kotlički za sneg, cinasti krožniki itd. Opozarja se, da bode pri strankah pozneje pregledovala od c. kr. deželne vlade posebna določena kontrolna komisija. Kdor bi kaj take posode pridržal doma, pride v sodnijsko kazensko preiskavo in zapade občutni kazni.

Padli junaki. Neizprosna usoda s svojo kruto roko čedalje pogosteje sega po cvetu slovenske mladine. Dne 16. junija t. l. je na italijanskem bojišču izdihnil svoje mladno življenje enoletni prostovoljec, korporal, kadetni aspirant Ž i v k o T a v č a r, edini sin gosp. Alojzija Tavčarja, c. kr. profesorja na ljubljanski realki. Nadarjeni in ljubeznivi mladenič, up ter ponos svojih starišev, je bil komaj nekaj dni v fronti, ko ga je zadela sovražna kroglja. — Dne 4. t. m. je padel na severnem bojišču na čelu svoje čete, absolvirani jurist, kadet Bogomir Fajdiga, sin tukajšnjega: . kr. gimnazijskega ravnatelja gosp. Ignacija Fajdige. Maturiral je v Kranju, z vzorno marljivostjo je dokončal pravoslavne študije in bil na tem, da stopi v življenje, ko je bil poklican k vojakom. Nad eno leto je bil nepretrgoma v fronti, kjer mu je bila usoda mila, dokler mu ni sedaj sovražna svinčenka pretrgala nit življenja. — Dne 11. t. m. je bil na severnem bojišču smrtonovarno ranjen in je kmalu nato podlegel ranam c. in kr. poročnik Ferdinand Janša, sin vpok. c. kr. orožnega stražmojstra gosp. Ivana Janše v Kranju. Pokojnik je bil izredno nadarjen in skozi odličnjak. L. 1914 je z odliko napravil zrelostni izpit na kranjski gimnaziji in je potem v jeseni vstopil v vojaško akademijo. Lanskega leta 18. avgusta je bil imenovan poročnikom. Dne 12. t. m. so ga pokopali na pokopališču v Koropiecu. Bodi lahka tuja zemlja hrabrim slovenskim fantom!

Ranjen je bil že tretjič dne 6. t. m. na severnem bojišču na levi roki c. kr. rez. poročnik g. Milan Peterlin iz Kranja.

Novi bankovci. Dne 24. julija 1916 pridejo v promet novi desetkronski bankovci z datumom

Mama, dai SIDA-MEDU,

ki je najcenejša in najboljša jed s kruhom. Ceneno, izborno, okusno hranilo je Sida-med, napravljen iz umetnega medu. Med je bil dose-daj predrag, sedaj je lahko v vsaki hiši vedno v zalogi in se uživa lahko vuak dan, osobito kof ma-ža na kruh mesto dragega surovega masla, s čimer se doseže jako znaten prihranek. — En zavolček volja 35 vin. Dobiva se pri razpošiljalnici JOSIP BERDAJS, Ljubljana 19, Zeljarska ulica. 31 3-1

6 zavolčkov Sida-medu 2 K po povzetju ali če se pošlje denar naprej.

2. januarja 1915. Dosedanji desetkronski bankovci se bodo vzeli iz prometa, a tozadevne določbe se razglase pozneje.

Poročil se je dne 20. t. m. c. in kr. rez. nadporočnik gosp. Valentin Eržen z gdč. Marijo Hlebševico iz Kranja.

Občni zbor tiskarne „Sava“ se vrši v četrtek, dne 27. t. m. zvečer ob 6. uri v lastnih prostorih.

Nesreča na Begunjski. Smrtno se je ponesrečil na Begunjski c. kr. finančni komisar Ivan Korbar iz Radovljice. V ponedeljek popoldne se je podala vesela družba na pot, da zavzije na vrhu Begunjsice par krasnih ur. Izleta so se udeležili c. kr. finančni komisar Korbar, jurist Fr. Kobler, davčni oficijal Permé ter gospa Vidmarjeva, soproga bovškega okrajnega sodnika, rojena Fonova iz Gorice, in gdčna učiteljica Sirmikova. Nekako na sredi pota med vrhom in kočjo je gospa Vidmarjeva naenkrat zdrsnila na gladki travi in z glasnim krikom zdrčala po skalah navzdol. Dobila je sicer precej hude rane na čelu in na nogi, vendar je ostala pri zavesti. Mesto, kjer je obležala gospa Vidmarjeva, pa je bilo težko dostopno. Finančni komisar Korbar je poskušal obiti strmo počino ter se približati gospej Vidmarjevi. V tem trenutku mu je na mokri, gladki travi zdrsnila noga in njegovi tovariši so s strahom in grozoto zapazili, da je padel in se začel kotaliti po strmih skalah navzdol. Krik groze se je razlegel po gori . . . Korbarjevo truplo pa je odskakovalo od skale do skale in obležalo ob neki pečini več kot sto metrov globoko pod mestom, kjer je prvotno stal. V pravem vrtu planink so našli izletniki svojega ljubega tovariša — mrtvega, z razbito glavo in zlomljenimi udi. — Vsaka pomoč je bila pri komisarju Korbarju izključena in

turisti so zato spravili z velikim trudom predvsem gospo Vidmarjevo na varno v Vilfanovo kočjo ter poslali nekega pastirja v dolino po pomoč. Že po treh urah je dospela vojaška rešilna ekspedicija štirih mož in en orožnik, ki se je z vnemo posvetila svojemu delu. Z velikim trudom in vsega priznarja vredno požrtvovalnostjo so spravili vrli vojak najprej gospo Vidmarjevo na nosilnici v dolino ter se nato vrnili po truplo komisarja Korbarja, ki so je prenesli v mrtvašnico v Begunjah. Truplo so prepeljali v Radovljico, kjer se je vršil 20. t. popoldne pogreb. Vsa Radovljica žaluje nad izgubo vrlega moža, ki je užival kot odločno naroden in napreden človek, kot poštenjak in kremenit značaj, kot vesel in prijeten družabnik, splošne simpatije in obče spoštovanje. Pokojnik zapušča soprogo, ki se je nahajala baš na obisku pri starših na Koroškem, ter petletnega sinčka. Bodi mu ohranjen časten spomin!

Umrli je danes v Kranju l. 1828. rojeni zasebnik Andrej Galjot (po domače Čurnik), ki se je pod maršalom Radetzkyjem bojeval v Italiji in je rad pripovedoval o svojih vojnih doživljajih. Znjim je legel v grob pač eden zadnjih Radetzkyjevih veteranov na Kranjskem. N. v m. p.!

Zadušil se je 70letni v Zalno pristojni Andrej Bonham, ko je jedel kos mesa v hiši kovaškega mojstra Jakoba Kapusa v Novi vasi pri Lescah. Prosil je, naj mu dajo kaj jesti. Daji so mu, ali to je bilo njegovo zadnje kosilo.

Padel je kakih 6 m globoko tesarski vajenec Ivan Zevnik iz Podreč in sicer pri delu v papirnici v Goričanah. Težko poškodovanega so prenesli v deželno bolnišnico.

Razštrijajte naš list!

Naš preljubi sin in brat

Bogomir Fajdiga

absolvirani jurist, kadet domobranskega polka

je padel dne 4. t. m. junaške smrti na čelu svoje čete na gališkem bojišču.

Zadnje počivališče je našel v nekem gozdiču ob strani svojih zvestih tovarišev.

Tvoje truplo krije zemljica tuja, naša srca pa ti hranijo najlepši, neizbrisni spomin.

Sv. maša zadušnica se bode darovala v soboto, dne 22. julija ob 8. uri v farni cerkvi.

V KRANJU, dne 20. julija 1916.

Gimnazijski ravnatelj Ignacij Fajdiga,
oče.

Palmira Fajdiga,
mati.

Dr. Božidar, asist. zdravnik (v ruskem vjetništvu); Slavko, med., kad. aspirant (na južnotirolski fronti); Dragotin, enol. prost. (kot ranj. invalid na dopustu); Miljutin, gimnazijec — bratje. — Marija, Ana, Melanija, Palmira, učiteljice — sestre.

! La poletje!

**Naistarejša
trgovina**

Ferd. Sajovic
v Kranju
(poprej J. C. Pleiweiss)
priporoča

svojo bogato zalogo

sukna, letenskih modnih blagov, ceftirov in batistov za ženske bluze in obleke, pike, kambrikov, levantinov, ševijotov, kamgarnov in lodnov za pelerine, sifona, bele kotenine in platna za rjuhe, cvilha za žimnice, satenastih in pisanih posteljnih odev, kakor tudi vsega drugega **manufakturnega blaga**. Volneni robci, pletli najnovejših vzorcev in najboljše kakovosti.

Snežne kape, trebušnike, naročnike, rokavice in nogavice za vojake.

Svilnati robci najnovejših vzorcev.

Zapomni, ne zabi!

Bolan ali zdrav,
Le „FLORIAN“ rabi,
Želodcu bo prav!
X 9—50 10

Želodčni likèr

je pripravil tek in prebavo marsikomu, ki je zamán kupoval draga in neprijetna zdravila!

Pristni „FLORIAN“ se dobi edino od Rastlinske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

brez odbitka rentnega davka.

4³/₄ ⁰/₀

brez odbitka rentnega davka.

Rezervni zaklad nad K 800.000.

Rezervni zaklad nad K 800.000.

6 52-26

„KINO IDEAL“ V LJUBLJANI.

Petek, 21. julija: Velik nordijski večer!

Beraška princezinja.

Življenska slika iz umetniških krogov v 2 dej. Za mladino neprimerno!

Monstre-spored za 3 dneve:

Soboto 22., nedeljo 23., ponedeljek 24. julija:

STREL V SNU.

Velika družabna drama v 4 dejanjih. — Sestavil Feliks Salten. — Leopoldina Konstantin in Fritz Fehér v glavnih vlogah. — Režija Maks Mack. — Umetniški film „Union“, Berlin. **Za mladino neprimerno!**

Senzacijski spored za 3 dneve:

Torek 25., sredo 26., četrtek 27. julija:

Sascha Mestrov teden št. 88 b.

Čigava je srajca?

Najnovejše, zelo zanimive voj. aktualnosti z vso vojnih pozorišč.

Resničen doživljaj režiserja N. Danuky-ja. Veseloigra v 2 dejanjih.

Skrivnost grofice Gordon.

Velikanski detektivski film v 3 dejanjih. — Friderik Kühne v glavni vlogi. Po zapiskih detektiva Story-ja, enega najslovitejših privatnih detektivov. **Za mladino neprimerno!**

Prednaznanilo učinkovitosti:

Petek, 23. julija: **Izplavljen.** Roman nesrečne deklice. — Socijalna velikomestna drama.

Soboto, 29.—31. julija: **Čin od takrat.** — Psihologična drama v 3 dejanjih.

Torek, 1.—3. avgusta: **?! ? ! ? ! ? ! ? ! ? ! ? ! ? ! ? ! ? ! ? ! ? ! ? ! ? ! ? ! ? ! ? ! ? ! ? !**

!! Zadnja predstava ob ugodnem vremenu na vrtu !!

Pričetek predstav: Ob delavnikih: ob 1/5, 6, 1/8 in 9. Ob ned. in prazn.: ob 1/2, 11 dop. 3, 1/5, 6, 1/8 in 9.

Pričetek predstav: Ob delavnikih: ob 1/5, 6, 1/8 in 9. Ob ned. in prazn.: ob 1/2, 11 dop. 3, 1/5, 6, 1/8 in 9.

Najboljša kosa sedanjosti

je

Gorenjska kosa

katera je izdelana iz najfinejše srebrno-jeklene tvarine (Silberstahl). Kdor je že kosil ali poskusil srebrno-jekleno „Gorenjsko koso“, jo bode vsakemu najtopleje priporočal ter nikdar več druge vrste rabil, za katero se jamči (ali garantira), torej kdor še ni kosil z „Gorenjsko koso“, naj takoj piše po njo, katera se pa dobiva edinole v

Prvi gorenjski razpošiljalni IVAN SAVNIK, KRANJ.

„GORENJSKA KOSA“ je zelo priporočljiva tudi za ženske, ker je lahka kot pero. 17 24-13

„GORENJSKA KOSA“	60	65	70	75	80	cm dolga
	6	6½	7	7½	8	

2:60, 2:70, 2:80, 2:90, 3— K

Da je „GORENJSKA KOSA“ najboljša, je dokaz, ker se zahteva po vseh avstro-ogrskih deželah ter je vsakemu na razpolago mnogo pohvalnih pisem.

Najbolj varno naložen denar v vsem političnem kranjskem okraju!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

Splošni rezervni zaklad (lastno premoženje) nad 406.000 kron!

Hranilnica posoja na zemljišča po 5½% na leto in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer dolžnik v teku 45 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1915. je bilo stanje hranilnih vlog nad

6 milijonov 120 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam nad 3 milijone 900 tisoč kron.

4¹/₄ ⁰/₀

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nedvignjene vložne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglasiti radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to:

da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev, ter župnišča cerkveni denar.

Ta najstarejši in največji denarni zavod na celem Gorenjskem uraduje

v Kranju na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in vsak tržni dan tudi od 2. do 4. ure popoldne.

1 26-12